

Oponentský posudek na bakalářskou práci Jiřího Angera *Melodramatická imaginace a divadlo krutosti: V roce se třinácti úplňky*

Bakalářská práce Jiřího Angera je jistý typ úkazu, který se čas od času na našich katedrách zjeví. Bakalářská práce o půl druhé stovce stran, navíc s tématem nijak obvyklým, ba v tuzemsku nijak výrazně zpracovaným. Takovéto práce nebývá obvykle snadné hodnotit - fascinují rozměr mnohdy dokáže zakrýt dílčí nedostatky či potenciálně hrozící plytkost či povrchnost dílčích pasáží. Těchto rizik se však Angerova práce dokáže se ctí vyvarovat a oponent má před sebou sice velice dlouhé, ale v mnoha ohledech inspirativní čtení.

Práce je rozumně členěna na tři hlavní oddíly, jež ostatně najdeme v samotném názvu práce. Možná by přesto ale nebylo od věci již v úvodu jasněji konstatovat, že melodrama není pojem (ba ani žánr), který by měl své místo pouze ve filmovém (a případně liteárním umění), ale že - a to ve své podstatě zcela zásadně - náležel poměrně dlouhou dobu právě do sféry umění divadelního a že bylo jedním z konsitutivních žánrů, které se zasloužily o prosazení evropského romantického divadla jako takového. Ne že by si autor tyto aspekty neuvědomoval - naopak s nimi zcela automaticky pracuje - nicméně práci (i autorovu přístup) by prospělo pečlivější nakládání s pojmy jako je "literární", "umělecký", "dramatický" apod. (ale tato připomínka se týká i samotného pojmu "melodrama(tický)").

S ohledem na (velmi) zdařilý celek bakalářské práce se proto omezím pouze na několik obecnějších poznámek:

V kapitole věnované podobám melodramatu v 19. století a jeho divadelní tváři, bychom našli řadu nepřesností a částečně zavádějících či příliš zjednodušujících tvrzení (např. o úspěchu Shelleyho *Cenciů* apod.), která však mnohdy vycházejí z autorem citovaných publikací, které jsou sice velmi dobře vybrány pro potřeby práce, neumožňují však hlubší detailní vhled do vybraných aspektů traktovaného problému - je však na místě podotknout, že tyto trable nejsou pro výsledné vyznění práce kruciální, ačkoli možná nebylo nutné rozpracovávat v takovém rozsahu (např. právě) pasáže věnované romantickému divadelnímu melodramatu (ačkoli přirozeně jejich obsah je pro autorův výklad velmi důležitý nelze jej marginalizovat).

Možná by se mnohé dalo říci na kratší ploše a zkoncentrovat (aniž by čtenářská vstřícnost jakkoli utrpěla), nicméně obvykle je autorův výklad velmi dobře opodstatněn. Nabízí se přirozeně otázka, zda je v rámci bakalářské práce (nebo ta je ze své podstaty bezpochyby literárním žánrem *sui generis* s určitými charakteristikami a zároveň omezeními, včetně těch rozměrových), takto rozsáhlý útvar zcela adekvátní. Nic to však neubírá na kvalitách práce, která si svůj rozsah i obsah obhájit dokáže. Jako by snad autor podlehl tomu, co sám v práci uvádí na konto melodramatických autorů, kteří byli "posedlí touhou 'řít vše' (tout dire), vyjádřit i nevyjádřitelné" (s.38) Nicméně někdy právě omezení se na určité dílčí téma může přinést pozitivní ponor do vybraného tématu, na který při takto opulentně pojatém konceptu logicky schází prostor, čas i energie. Zároveň tak místy dochází k dalšímu zkreslení přebíraných informací, jako když například autor v kapitole o Artaudovi konstatuje, že "Artaud z nepochopitelných důvodů zvolil divadlo Folies-

Wagram, které se zaměřovalo na operety a music-hall a lákalo především buržoazní publikum, proti němuž tak brojil” (s.87) - toto konstatování by si totiž naopak vyžadovalo podrobit kritice, vztáhnout do širšího kontextu a prozkoumat, zda to právě není zcela v řádu Artaudových záměrů (ostatně podobné diskrepance mezi tvůrčími záměry progresivních modernistických projektů a konvenčními ba komerčními divadly, v nichž byly jako inscenace realizovány, je v dějinách divadla poměrně běžná: ať už mezi romantiky, u symbolistů či právě v případě meziválečných avantgard...).

V závěrečné kapitole ale autor prokazuje, že je schopen na dobré úrovni zvládnout nejen práci se sekundární literaturou, ale vytvořit analytickou případovou studii (analýza Fassbinderova filmu *V roce se třinácti úplňky*), v níž aplikuje poznatky a postřehy z prvních dvou třetin práce.

Mnohé (tyto i další) otázky a případné výtky, které se při čtení práce nabízejí, však zpravidla dalece přesahují rámec bakalářské práce a přicházely by v úvahu v případě hodnocení např. práce diplomové (jejichž kvalit text kolegy Angera svým způsobem dosahuje, a to nikoli pouze svou délkou).

Práce je napsána velmi čtivým jazykem a svého čtenáře poměrně jistě vede a provádí po krajině (velmi náročného) zvoleného tématu. Navíc autor zcela přirozeně a samozřejmě nakládá s cizojazyčnou literaturou, což je pro zvolené téma nezbytné.

Čistě formální a marginální poznámkou formálního typu by mohlo být, že užívá-li autor pro označení kapitol číselných řad, pak píšeme: “2.”, ale např. “2.1.1” (tj. bez tečky za posledním členem řady). Podobně pak autor chybně užívá kurzívu v bibliografických odkazech u citací částí monografií či článků v časopisech, kde je nesprávně v kurzívě název části a nikoli celku či periodika. Rovněž bychom mohli v práci nalézt různé, obvykle však drobnější stylistické neobratnosti či nadbytečnosti (viz např. “připomeňme si slova samotného Alfreda Hitchcocka,” (s. 11) jako by snad Hitchcock byl prorokem filmu - tato citace necht’ je ovšem brána spíše jako oponentův žert...).

Pro potřeby obhajoby bakalářské práce lze s potěšením konstatovat, že práce po formální (s možnou výše naznačenou výtkou rozměru a rozsahu, která však nijak není na obtíž oponentova pozitivního hodnocení) i obsahové splňuje všechny požadavky na závěrečnou práci kladené (a *cum grano salis* by bylo lze konstatovat, že sama o sobě obsahuje tři rozličné bakalářské práce), navrhuji ji proto k obhajobě, a to s hodnocením: **výborně**.

V Praze, 29. srpna 2014

Mgr. Petr Christov, Ph.D.